

Dubnice

Kraj: Liberecký

Správní obvod: Česká Lípa

Nadmořská výška: 310 m n. m.

Počet obyvatel: 624

Adresa URL: obecdubnice.cz

Okres: Česká Lípa

GPS souřadnice: 50.725973N, 14.808713E

První pís. zmínka: 1352 (672 let)

PSČ: 471 26

Historie obce Dubnice

Nejstarší zmínka o obci pochází z roku 1352, kdy je uváděna v rejstřících papežského desátku jako obec jablonského děkanátu „decanatus Gablonensis: Dubnycz.“ Dobu jejího vzniku můžeme přibližně určit do 2. poloviny 13. století. V této době založili Markvarticové nový hrad Stráž, jehož držitel Beneš, se po roce 1281 začal psát „z Vartenberka.“ Hrad byl vystavěn na ochranu staré obchodní cesty z Prahy přes Bělou a Jablonné do Žitavy, která procházela i Dubnicí. Pod hradem se tato cesta rozdělovala a druhá cesta směřovala do Pojizeří k Mnichovu Hradišti.

Od nejstarších počátků náležela Dubnice majitelům panství strážského, kteří zde zřejmě měli své manské sídlo, neboť se zde v letech 1363-1369 uvádí Soběhrd špaček z Jablonného a z Kunvaldu (Kunové) a v letech 1383-1391 Petr Bartoš z Dubnice. Ves měla svou vlastní faru připomínanou v letech 1363-1422, kdy zanikla během husitských válek.

Roku 1504 koupil strážské panství Bartoloměj Hiršpergár z Königshaimu. Jeho potomci drželi panství až do Bílé hory. Jejich vláda je obdobím klidného hospodářského růstu. Za účast na protihabsburském stavovském povstání bylo panství bratrům Baltazarovi a Erasmovi roku 1622 zkonfiskováno a získává jej Albrecht z Valdštejna. Za třicetileté války utrpěla ves mnoho škody především vpády švédských vojsk.

Po jejím skončení byla obec z jedné třetiny pustá. Mezitím přešla Dubnice z rukou Albrechta z Valdštejna na rod Lichtenštejnů. V roce 1714 se stala majetkem Ludvíka Josefa Hartiga (od roku 1719 hraběcí titul) majitele mimoňského panství. Také v této době prodělala obec svůj příznivý rozvoj a mohla dokonce směle konkurovat i městu Stráži pod Ralskem. Dokládá to i přehled počtu hospodářů - Dubnice 102 a Stráž 104. Nelze však srovnávat město a ves, neboť zde byli většinou jen drobní sedláci. Roku 1922 kupuje celý hartigovský velkostatek Stráž pod Ralskem František Melichar.

Obec měla povahu typicky zemědělského osídlení s významným dobytkářstvím. Pěstovalo se zde především obilí, brambory a také ovoce. Byla vždy lidnatá, což je příznačné pro vesnice zdejšího kraje, jejichž obyvatelé se rovněž zapojovali do obchodu a řemesla. Z řemesel se rozvíjela především ta, která souvisela s tehdejšími životem na vesnici (např. tesař, pekař, krejčí, formani,...). Vlastní cechy si však řemeslníci nevytvořili a přidružovali se v okolí. Někdy kolem roku 1700 se stala samostatnou farností. V době reformace byla ves silně evangelická. V letech 1699-1702 byl postaven kostel Narození Panny Marie. Gotická dřevěná Madona z 15. století zde původně chovaná, byla asi památkou na dřívější svatyni. Většina zařízení zde uchovaného až do časů nejnovějšího pustošení ze strany vylupovačů památek pocházela z 2. poloviny 18. století. Fara však byla obnovena až roku 1858. Uváděné historické záznamy o obci připomínají těžké zkoušky, jimiž obyvatelé museli projít. Několikrát za sebou přišla morová rána, přičemž nejhorší byla v roce 1680. Mor byl údajně zanesen ze

Stráže pod Ralskem, kde v domě hospodáře Rössela přespal nakažený cizinec. Na luka mezi Dubnicí a Novinami byli vyváženi nemocní a umírající, aby neohrozili další osoby. Domy, kde někdo onemocněl, byly označeny bílým křížem. Od roku 1683 slavila obec svátek Zasvěcení Panny Marie v Jeruzalémském chrámě jako svůj zázračný den, to znamenalo, že se při bohoslužbě vzpomínalo na zemřelé z velké epidemie a vůbec na mrtvé v důsledku katastrof. Také za hladomoru v letech 1770-1772 zemřelo v obci celkem 182 osob. Za napoleonských válek tudy procházeli francouzští a ruští vojáci. V prusko-rakouské válce bylo od 20. srpna do 2. září 1866 ubytováno v Dubnici 460 Prusů. Škoda, kterou zde zanechali, přesahovala 11 000 zlatých. Ale i první světová válka se obce dotkla. Padlo během ní 39 mužů z Dubnice. Na jejich památku byl v roce 1925 zřízen pomníček.

Dějiny obce však nejsou poznamenány pouze pohromami a katastrofami. Konec 19. a začátek 20. století znamená pro obec hospodářský rozvoj. Zdejší rolníci založili v roce 1896 podpůrný spolek pro chov vepřů a o rok později si otevřeli mlékárnu, první na okrese Jablonné, kde záhy vznikl mlékařský komplex. Později vzniklo i zemědělské strojní a výmlatové družstvo. Rozvoj obce byl natolik silný, že zde existovalo zemědělské kasino a další spolky, jako např. pro nucené porážky a obchod s dobyt看kem. Od roku 1902 měla obec vlastní záložnu a roku 1909 založili sedláci strojní družstvo. Pro Dubnici bylo nápadné, že tu byli výrazněji zastoupeni větší hospodáři s výměrou 25-35 ha. V kruhu obcí kolem okresního města Jablonné to nebylo nic zvláštního. Majetkové poměry byly obdobné. Neméně důležitý byl i rozvoj dopravy. Budování silnic postupně umožnilo spojení do Jablonného, Stráže, Žibřidic, Janovic a Postřelné. V roce 1903 byla postavena nová obecní škola. Krátce na to, roku 1904, byl ve staré školní budově zřízen poštovní úřad. Ten získal roku 1906 telefon a telegraf. Není však známo, kdy byl poštovní úřad napojen na hlavní poštu v Jablonném v Podještědí. Od roku 1914 je zaveden v obci telefon a od roku 1922 provedena úplná elektrifikace. Při sčítání lidu v roce 1921 překročil počet stálých obyvatel tisícovku. V období první republiky žila obec kulturním životem. Byly zde různé spolky (pěvecký, divadelní, tělovýchovný), hasiči a tradiční veteráni. V roce 1920 přibyla ve školní budově také rolnická lidová škola. Ještě v polovině dvacátých let byla Dubnice spojena s Jablonným kočárovým poštovním vozem, který jezdil každý den tam i zpět a přepravoval nejen poštovní zásilky, ale také osoby. Kočárová doprava byla roku 1925 nahrazena privátní motorizovanou přepravou a roku 1938 autobusem. Blízkost Letoviska Hamr na Jezeře způsobila, že se po první světové válce začíná Dubnice orientovat na turistický ruch. Po první světové válce se sem častěji stahují letní hosté, využívající možnosti mléčných kůr a služeb blízkého letoviska Hamr na Jezeře. V té době byla už v Dubnici také pošta (1906) a byla napojena na telefonní síť.

Po osvobození - již 23. května 1945 - byla ustavena Správní komise pod MNV Světlá pod Luží. Klid v obci chránila strážní jednotka „Pěst“ s osmi a později až s 50 muži. Její velitel Eduard Bulíř se stal i předsedou správní komise. Na konci května převzala moc ve vsi československá armáda. Dne 4. října 1945 byl ustaven MNV a do čela zvolen předseda Josef Reslem. V roce 1945 byla v obci již i pila, různá řemesla a také 4 hostince, obchod se střížním zbožím a koloniál. Také Severočeské konzumní družstvo tu mělo svůj obchod. Děti zde chodily do mateřské školy a do národní školy (1.stupeň). Starší žáci (2.stupeň) navštěvovali měšťanskou školu v Žibřidicích. Roku 1946 byl založen divadelní spolek K. H. Borovského (ukončil činnost 1959). Zkrátka poválečný vývoj byl plný naděje.

Přišel však rok 1948 a zemědělské živnosti se likvidovaly. V roce 1950 bylo založeno JZD, do kterého vstupovali i bývalí živnostníci. Jeho počátky byly proto poznamenány velkými obtížemi. Do konce roku skončila svou činnost poslední řemesla i služby, zůstal tu jediný hostinec a jedna smíšená prodejna. Ze

spolků dokázali přežít jen hasiči a Sokol. Snahou vedení obce bylo rozvíjet kulturní život, a proto byl zřízen kulturní dům, kde se prováděla divadelní představení, promítaly filmy (do roku 1957) a hrály estrády. Došlo rovněž ke stabilizaci JZD, které si rozšiřovalo zejména přidruženou výrobu. Pomalu se do vsi vracela řemesla. Byla otevřena další smíšená prodejna a rozvíjely se i služby pro obyvatele, jako například holič, kadeřník, pokrývač či zedník. V obci byl postaven Stalinův pomník a v letech 1960-1978 vycházel obecní zpravodaj Dubnický budíček.

S rozvojem uranového průmyslu v nedaleké Stráži pod Ralskem se v místních studnách ztrácela voda, a proto byl v letech 1977 až 1980 vybudován obecní vodovod. Nedaleko od vsi se začal těžit písek, který je vhodný především ke stavebním účelům, ale používá se také při rekultivaci následků dobývání uranu. Roku 1978 bylo zrušeno místní JZD, které bylo včleněno do Státního statku Jablonné. Od roku 1967 se v obci postupně rozvíjela chalupářská činnost. Roku 1981 byl zrušen MNV a obec byla připojena ke Stráži pod Ralskem.

